

# EL BANC MUNDIAL I LES MULTINACIONALS VOLEN PRIVATITZAR L' AIGUA

MAUDE BARLOW

El consum mundial d'aigua s'està duplicant cada 20 anys, més del doble de la taxa de creixement mundial de la població. Segons l'ONU, més de mil milions de persones no tenen accés a l'aigua potable. Si la tendència continua, al 2025 la demanda d'aigua potable s'espera que augmenti un 56% més que la quantitat d'aigua de la qual es disposa actualment. Les corporacions multinacionals coneixen aquestes tendències i estan tractant de monopolitzar el subministrament d'aigua a tot el món. Monsanto, Bechtel i altres grans multinacionals mundials estan buscant controlar els sistemes d'aigua i el seu proveïment.

Fa poc el Banc Mundial (BM) va adoptar una política de privatització de l'aigua i també per a l'estipulació del preu de l'aigua a un cost total. Aquesta política està causant gran aflicció en molts països del Tercer Món, que temen que els seus habitants no puguin afrontar la tarifa de l'aigua. La resistència fonamental a la privatització de l'aigua sorgeix a mesura que les companyies expandeixen el seu marge de guany. La companyia Bechtel Enterprises de San Francisco, EUA, va ser contractada per fer-se càrrec de l'empresa d'aigua de Cochabamba, després que el BM exigís a Bolívia que la privatitzés. Quan Bechtel va començar a augmentar el preu de l'aigua, tota la ciutat va fer una vaga. Els militars van matar un noi de disset anys i van arrestar els líders vaguistes dels drets de l'aigua. Però després de quatre mesos de disturbis, el govern Bolívia va treure a Bechtel de Cochabamba.

L'empresa Bechtel Group Inc. és una corporació que té una llarga història d'abús del medi ambient. Ara ha estat contractada per la ciutat de San Francisco per millorar el servei d'aigua de la ciutat. Els empleats de Bechtel estan treballant molt units amb els del govern per aconseguir la privatització, que els activistes temen que porti que la companyia s'apoderi del servei d'aigua de San Francisco. Maude Barlow, president del «Consell de Canadencs», el grup de suport estatal més gran de Canadà, declara: «Els governs a tot el món han d'actuar

ràpidament per declarar l'aigua com un dret humà fonamental, i prevenir així els intents de privatitzar, exportar, i negociar amb aquesta substància essencial per a tot ésser vivent». Els estudis realitzats demostren que comercialitzar l'aigua en mercat obert té com a conseqüència que només arribi a les ciutats i a les persones riques.

Els governs estan cedint el control que tenien sobre els proveïdors d'aigua nacionals, a través de la participació en tractats de comerç com el Tractat de Lliure Comerç Nord-americà (NAFTA) i en institucions com l'Organització Mundial de Comerç (OMC, WTO). Aquests acords atorguen a les corporacions transnacionals drets sense precedents sobre l'aigua. Els conflictes relacionats amb l'aigua estan sorgint a tot el món. Monsanto planeja obtenir ingressos de 420 milions de dòlars i una utilitat de 63 milions de dòlars per a 2008, amb els seus negocis d'aigua a l'Índia i Mèxic. Monsanto calcula que l'aigua es convertirà en un mercat multimilionari en dòlars en les dècades venidores.

*Actualització realitzada per Maude Barlow*

Aquesta història és de vital importància per al món i tota la humanitat. Els recursos finits d'aigua potable (menys del 0'5% de la totalitat de les reserves d'aigua del món) són desviats, exhaurits i contaminats tan ràpidament que, per a l'any 2025, dos terços de la població mundial estarà vivint en un seriós estat de carència. No obstant això, els governs estan entreguen la responsabilitat d'aquest preciós recurs a les gegants corporacions transnacionals, que, en connivència amb el BM i amb l'OMC (WTO), busquen privatitzar i fer de l'aigua un bé comerciable a tot el món, i imposar la seva comercialització en el mercat obert per a la venda al millor postor. Milions de ciutadans del món són desposseïts d'aquest dret humà fonamental, i s'està realitzant un enorme dany ecològic, a mesura que la indústria massiva fa ús de l'aigua que alguna vegada es va utilitzar per

sustentar les comunitats i abastar la natura.

Fa poc de temps es va crear un moviment civil destinat a obtenir novament el control de l'aigua i prendre'l a les forces dedicades a lucrar-se'n, alhora que la reclamen per a la gent i la natura. Aquest moviment s'anomena «El projecte planeta blau», i és una aliança de grangers, militants del mediambient, aborígens, treballadors del sector públic, activistes urbans que van imposar el tema de l'aigua com un dret humà al Fòrum Mundial de l'Aigua realitzat a La Haia al maig del 2000.

Un projecte important ha estat el del suport als activistes de l'aigua a Cochabamba, Bolívia, que dirigits pel líder del sindicat Oscar Olivera, van forçar la gegant companyia d'enginyeria Bechtel a deixar el país i van impedir que el BM imposés un programa de privatització, que duplicava a més del doble el preu de l'aigua dels usuaris locals. La premsa convencional ha estat reticent a contar aquesta història.

La nostra lluita a Canadà va començar amb una preocupació sobre el potencial de les exportacions de volum d'aigua, buscats per alguns polítics i corporacions. L'aigua està inclosa tant en el tractat NAFTA i l'OMC com una mercaderia comercial; un cop que l'aixeta s'obre, els drets de les corporacions s'estableixen immediatament. Però la nostra premsa convencional generalment dona suport a la globalització econòmica i aquests acords comercials, i només permetria algunes denúncies selectives de l'oposició. El meu treball sobre la conversió de l'aigua en un bé comerciable, el títol del qual és *Blue Gold* (Or Blau), va ser publicat pel Fòrum Internacional sobre Globalització (IFG) el 1999 en diversos idiomes, i es va vendre a tot el món, però va ser ignorat per la premsa nord-americana.

La història de la destrucció de les poques fonts d'aigua potable que encara queden en el món és una de les històries més urgents dels nostres dies; simplement no hi ha manera d'exagerar la natura d'aquesta crisi. No obstant això quan la premsa convencional escriu sobre aquest tema -la qual cosa no fa gaire freqüentment o amb suficient profunditat- rarament planteja la pregunta més important: «qui és l'amo de l'aigua?». Nosaltres diem que la terra, pertany a totes les espècies i totes les generacions futures. Molts dels que estan en el poder tenen una altra resposta. Ha arribat el moment de debatre.

Han passat mesos des que el poble de Cochabamba va forçar la sortida de la subsidiària de la Corporació Bechtel i va tornar el control del subministrament d'aigua de la regió a les mans de l'estat. Aquesta història ha portat una atenció sense precedents al tema

de la privatització de l'aigua i continuen havent-hi importants esdeveniments, en l'àmbit local i internacional. En l'àmbit local, els habitants de Cochabamba estan treballant braç a braç amb la nova i reconstituïda companyia d'aigua, SEMAPA, per estendre el servei d'aigua a més famílies. A l'Alto Cochabamba, un dels veïnats més pobres de la ciutat, el tanc d'aigua de la comunitat havia romàs buit durant anys i s'havia convertit en l'abocador de la localitat. Avui el tanc està operant en la seva totalitat, brindant per primera vegada al veïnat aigua potable subministrada per l'estat. Els activistes cívics diuen que estan construint una empresa de serveis públics que serà portada per la gent i no pels polítics corruptes o alguna corporació que cobri sobrepreus que no són democràtics.

Com a resultat directe de l'informe del Centre per a la Democràcia, la rebel·lió de l'aigua de Cochabamba també està portant una substancial atenció i solidaritat a tot el món. Al desembre, una delegació d'activistes d'accions cívils i grups sindicals dels EUA i Canadà van venir a Cochabamba per a una conferència internacional sobre la privatització de l'aigua. Aquests grups i altres també van prometre el seu suport per lluitar contra l'últim atac de Bechtel, una demanda de gairebé 20 milions de \$ -la compensació per perdre el seu lucratiu contracte a Cochabamba. Aquesta és una acció que enfronta una de les corporacions més riques del món contra la gent d'una de les nacions més pobres d'Amèrica del Sud.

La companyia Bechtel s'ha estat movent per aconseguir el fòrum internacional més amistós possible i, aparentment, ha optat per una demanda sota el Tractat d'Inversions Bilateral signat amb anterioritat entre Bolívia i Holanda. L'any passat Bechtel sigil·losament va establir la seva subsidiària sota registre Holandès... Alguns grups internacionals s'estan preparant per ajudar els líders de Cochabamba a lluitar contra la demanda de Bechtel. «Això serà la gran lluita internacional de la societat civil contra l'acció legal d'una corporació sota aquest tipus de tractat», diu Antonia Juhasz, de l'IFG de San Francisco.

Per tenir més informació d'aquesta història i del projecte Blue Planet, si us plau poseu-vos en contacte amb «El Consejo de Canadienses»: 502-151 Slater Street, Ottawa, ON, Canadà K1P 5H3; [www.canadians.org](http://www.canadians.org); tel.: 613-233-2772; fax, 613-233-6776

*Maude Barlow és la presidenta del «Consell Nacional de Canadencs» i directora de l'IFG.*